

Kalendarium

- **25 września** – W spółce Ruch S.A. w przeprowadzonym referendum strajkowe. 85 proc. pracowników opowiedziało się za przeprowadzeniem akcji strajkowych, które miałyby się odbywać w obronie miejsc pracy i praw pracowników. Powodem protestu są zapowiedzi zwolnień grupowych, które mają objąć 617 osób, co stanowi 13 proc. załogi.
- **26 września** – Z gdyńskiej firmy Interchem zwolniono przewodniczącego Tymczasowej Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” a następnie także sześciu członków organizacji. 30 września br. Tymczasowa Komisja Zakładowa wystąpiła do Okręgowego Inspektoratu Pracy. Zawiadomienie dotyczyło nieprzestrzegania przez Interchem prawa pracy, zasad BHP oraz ustawy o związkach zawodowych. Poza tym informacja dotyczyła m.in. nie zawierania na piśmie umowy o pracę, naruszania przepisów o czasie pracy, nie prowadzenia dokumentacji związanej z zatrudnianymi pracownikami. Sprawa została już skierowana do sądu pracy. Przewodniczący próbował porozumieć się z pracodawcą w sprawie cofnięcia zwolnień i zaprzestania szykanowania związkowców, jednak bezskutecznie.
- **28 września** – W zakładach Cegielski w Poznaniu rozpoczęły się zwolnienia grupowe, które obejmą 537 osób. Związkowcom udało się wywalczyć, by w tej grupie znalazło się 40 pracowników, którzy przechodzą na emeryturę oraz zapewnienie, że pracodawca nie będzie zwalniał małżeństw, by nie pozbawiać całych rodzin środków do życia. Wśród zwalnianych 200 osób to pracownicy administracji. Po redukcji zatrudnienia w spółce pracować będzie około 800 osób.
- **29 września** – Prezydium KK krytycznie oceniło projekt budżetu państwa na 2010 r. Zmniejszenie środków na pomoc dla najuboższych, zamrożenie progów dochodowych uprawniających do zasiłków rodzinnych, likwidacja rezerwy solidarności społecznych, czy zamach na Fundusz Rezerwy Demograficznej to tylko niektóre z pomysłów rządu na przetrwanie, więcej na www.solidarnosc.org.pl. Natomiast Prezydium pozytywnie zaopiniowało projekt ustawy o przywróceniu dnia wolnego od pracy w Święto Trzech Króli. „Święto Objawienia, zwane świętem Trzech Króli, powinno być przywrócone jako dzień świąteczny, ponieważ jest najstarszym świętem chrześcijańskim” – czytamy w opinii Prezydium KK. □

MANIFESTACJA W RADOMIU

2 października br. w Radomiu odbyła się ogólnopolska manifestacja w obronie praw pracowników i związkowych.

Bezpośrednią przyczyną protestu było bezprawne wypowiedzenie umowy o pracę Kazimierzowi Staszewskiemu, szefowi Komisji Zakładowej w ZTE Radom i członkowi Komisji Krajowej NSZZ „S”. Staszewski otrzymał wypowiedzenie na początku września. Oficjalnym powodem zwolnienia była „utrata zaufania”. Tymczasem przewodniczący „S” w ZTE Radom upominał się o prawa pracowników i wskazywał nieprawidłowości w działalności firmy. Zdaniem przedstawicieli radomskiej „S” w firmie mogło dochodzić do wymuszania na pracownikach sprzedaży udziałów i rezygnacji z członkostwa w Związku.

ZTE Radom jest spółką z ograniczoną odpowiedzialnością. W 2001 r. przedsiębiorstwo państwowe zostało sprywatyzowane na zasadzie akcjonariatu pracowniczego.

– Misją „Solidarności” jest budowanie bezpieczeństwa społecznego, poprzez obronę miejsc pracy i praw pracowników. Związek podejmu-

FOT. MAREK LEWANDOWSKI

je taktykę „długiego marszu”, ponieważ kryzys i jego skutki będą nadal trwały. Dlatego Komisja Krajowa podjęła decyzję o zorganizowaniu Krajowych Dni Protestu – powiedział Janusz Śniadek, przewodniczący KK NSZZ „S”.

16 września br. Komisja Krajowa NSZZ „S” postanowiła skierować do Międzynarodowej Organizacji Pracy skargę w sprawie bezprawnego zwolnienia z pracy Kazimierza Staszewskiego. Związkowcy zapowiedzieli również, że KK będzie wspierała działania organizacji zakładowej i Zarządu Regionu zmierzające do obrony praw członka NSZZ „S”. □

Bezpieczeństwo w pracy

Tragedia górników z KWK „Śląsk-Wujek” wstrząsnęła całym polskim światem pracy. Tylko w 2008 r. – wg raportu PIP – śmierć przy pracy poniosły 523 osoby. To blisko 10 proc. więcej niż rok wcześniej. Stanowi to także dla nas, związkowców, dramatyczne wyzwanie do walki o bezpieczne miejsce pracy, o to, by zysk nie przesłonił rzeczy najważniejszej – bezpieczeństwa ludzi.

Janusz Śniadek, przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” zapowiedział, że „Solidarność” wystąpi z inicjatywą wykreślenia z ustawy zapisu, który mówi o poprzedzeniu kontroli zawiadomieniem na 7 dni przed jej rozpoczęciem □

BOŻENA BORYS-SZOPA, podsekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP

Tragedia w kopalni „Śląsk-Wujek”, pokazała, jak niezbędna jest debata na temat bezpieczeństwa i higieny pracy i jak ważne są zmiany w tej dziedzinie. Z jednej strony mamy refleksję nad katastrofą górniczą, a z drugiej niezrozumiałe ograniczenia i zapowiedzi kolejnych złych zmian w dziedzinie bezpieczeństwa. Ochrona człowieka w środowisku pracy nie może być mieszana z polityką. Natomiast politycy, liberalizując niedawno przepisy prawa pracy i ustawę o swobodzie gospodarczej – w której cały rozdział poświęcono sposobowi przeprowadzenia kontroli w przedsiębiorstwie – chyba o tym zapomnieli. Ustawa przyniosła błędne rozwiązania dotyczące kontroli.

W ustawie jest mowa o konieczności powiadamiania przedsiębiorców o zakresie i o zamiarze kontroli na co najmniej siedem dni przed jej rozpoczęciem. To nieporozumienie. Polska jest jedynym znanym mi krajem, który ogranicza organom nadzoru możliwość wykonywania kontroli, gdzie urzędy kontrolujące zagadnienia bezpieczeństwa i higieny pracy zobowiązane są przedstawić pracodawcy szczegółowy opis tego, co chcą sprawdzić. Nie sprzyja to poprawie warunków pracy. Niezbędna jest debata na temat bezpieczeństwa pracy a także zmiany w prawie, w tym nowelizacja ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Od tego trzeba zacząć. □

Pikieta w Leżajsku

28 września br. w Leżajsku związkowcy protestowali przeciwko zwolnieniu z pracy Moniki Zdziech, przewodniczącej Komisji Zakładowej miejscowego Powiatowego Urzędu Pracy.

12 maja 2008 r. związkowcy powiadomili dyrektora, że w leżajskim Powiatowym Urzędzie Pracy powstała struktura „S”, do której wstąpiło 25 pracowników (na 56 pracowników).

Doszło do spotkania starosty ze związkowcami, podczas którego związkowcy zwrócili uwagę na nierówne traktowanie pracowników, nierównomierne obciążanie obowiązkami pracowników, utrudnianie działalności związkowej oraz przedstawili propozycje zmian dotyczących usprawnienia obsługi zarejestrowanych w urzędzie osób. Po kilku dniach pracownicy PUP usłyszeli, że udział

w spotkaniu ze starostą jest przejawem skrajnej niełojalności, i że taki pracownik jak M. Zdziech dawno by już u niego nie pracował. Zdaniem przewodniczącej „S”, właśnie ta sugestia starosty zaważyła na podjęciu decyzji o jej zwolnieniu. Przedstawiciele Zarządu Regionu i Komisji Zakładowej „S” próbowali zainteresować sytuacją w PUP radnych powiatowych w trakcie sesji Rady powiatu, ale bez powodzenia.

O zaistniałej sytuacji została poinformowana Państwowa Inspekcja Pracy, a do Sądu pracy złożony został pozew o przywrócenie do pracy przewodniczącej Moniki Zdziech.

Robert Żołynia, starosta leżajski, wydał polecenie dyrektorce Powiatowego Urzędu Pracy w Leżajsku, by przywróciła do pracy Monikę Zdziech. Jednak co się stanie i na jakich warunkach – rozstrzygnie sąd pracy. □

W Stalowej Woli

O zwykłą, międzyludzką solidarność, o dzielenie się pracą, o dzielenie się chlebem apelował Biskup Solidarności Edward Frankowski w homilii podczas Mszy św. rozpoczynającej Walne Zebranie Delegatów Regionu Ziemia Sandomierska.

25 września br. w Stalowej Woli odbyło się Walne Zebranie Delegatów NSZZ „S”. Eucharystię inaugurującą WZD odprawili ksiądz biskup Edward Frankowski, ks. dziekan Jerzy Warchoł diecezjalny duszpasterz ludzi pracy i ks. dr Mariusz Kozłowski.

– Polska racja stanu to ratowanie każdego miejsca pracy. Musimy uczynić wszystko, aby to była racja stanu rządu, a nie tylko slogany – mówił podczas spotkania z delegatami Janusz Śniadek przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”. Przewodniczący przypomniał również, działania podejmowane przez pracowników Huty Stalowa Wola były pewną inspiracją do negocjowania tzw. pakietu anty kryzysowego, który był trudnym kompromisem. Niestety rząd forsując tzw. ustawę anty kryzysową zniszczył ten kompromis i po-

zwolił na przerzucanie ciężarów kryzysu na pracowników.

Region Stalowa Wola należy do miejsc bardzo dotkniętych przez kryzys. W powiecie Stalowa Wola bezrobocie wzrosło od stycznia do lipca z 10 do 13,2 proc., a w sąsiednim Nisku do 23 proc. Rośnie obawa przed strukturalnym bezrobociem i utrwalaniem się negatywnych, biernych postaw w kolejnym pokoleniu. W powiecie Stalowa Wola co miesiąc przybywa 700 bezrobotnych, podczas gdy ofert pracy jest w tym samym czasie 30. Handel i usługi w Stalowej Woli to zaledwie 30 proc. miejsc pracy.

Delegaci na WZD Regionu Ziemia Sandomierska wystąpili do Komisji Krajowej o zajęcie zdecydowanej postawy wobec braku konkretnych działań antykryzysowych. Wyrazili również swoje niezadowolenie wobec wprowadzenia w tej formie tzw. pakietu anty kryzysowego, który godzi w świat pracy dając nieuzasadnione przywileje pracodawcom.

Podczas WZD odbyła się również uroczystość wręczenia odznaczeń Zasłużony dla Regionu Ziemia Sandomierska NSZZ „Solidarność”. □

Niezbędna naprawa służby zdrowia

W sytuacji zagrażającego systemowi opieki zdrowotnej bankructwa finansowego w wyniku realnego zmniejszenia ilości środków pochodzących ze składki na ubezpieczenie zdrowotne, Rada Krajowa Sekcji Służby Zdrowia oraz Konwent Przewodniczących Sekcji Zdrowia NSZZ „S” uważa, iż konieczne jest podjęcie przez rząd i parlament niezbędnych działań naprawczych dostosowujących finansowanie ochrony zdrowia do rzeczywistych potrzeb społecznych.

Wielokrotnie zgłaszane przez NSZZ „Solidarność” i nadal aktualne propozycje obejmują:

- Ustanowienie krajowej sieci szpitali w celu zabezpieczenia odpowiedniej do prognoz liczby hospitalizacji. Szpitale posiadałyby gwarancję umowy z NFZ w celu zabezpieczenia prognozowanych potrzeb hospitalizacji regionalnych oraz krajowych -wysokospecjalistycznych.

- Wprowadzenie przepisów ustawowych zwiększających odpowiedzialność organów założycielskich nad powierzonymi im zadaniami w zakresie ochrony zdrowia.

- Wprowadzenie jednolitego elektronicznego krajowego monitoringu świadczeń zdrowotnych (odpowiednik RUM) – w celu uszczelnienia finansowania procedur medycznych w ochronie zdrowia.

- Zapewnienie skutecznego wpływania na koszty pracy w cenie świadczeń opieki zdrowotnej, poprzez konieczne regulacje ustawowe doskonalące obowiązujące przepisy. Ustawowe włączenie kosztów pracy do ceny świadczeń medycznych.

„Konieczne jest zwiększenie wysokości składki na ubezpieczenie zdrowotne z zachowaniem możliwości jej odpisu od obciążeń podatkowych.” – czytamy w stanowisku Rady Krajowej Sekcji Służby Zdrowia NSZZ „S”. □

PRZED Zjazdem

Kryzys podkreślił konieczność wspólnego działania związków zawodowych w przestrzeni międzynarodowej.

„Solidarność” energicznie włączyła się do działań związkowych organizacji międzynarodowych w walce z kryzysem gospodarczym. Mocnym akcentem był nasz liczny udział w europejskich demonstracjach EKZZ na rzecz zastąpienia kasynowego kapitalizmu finansowego społeczną gospodarką rynkową, w Pradze i Berlinie 16 maja br.

Prace EKZZ nad koncepcją zwalczania kryzysu rozpoczęte konferencją w Londynie we wrześniu 2008, zwieńczone zostały na konferencji w Paryżu w maju 2009 „Deklaracją paryską”, akcentującą m.in. potrzebę solidarności europejskiej, wzmocnienia praw pracowniczych i zabezpieczenia socjalnego.

Wkład „S” w te prace polegał m.in. na kompleksowej propozycji wysuwanej przez Janusza Śniadka, przewodniczącego KK, zmierzającej do stworzenia zestawu europejskich standardów, rozpoczynając od określonej w sposób wskaźnikowy płacy minimalnej. Przyjęcie i wdrożenie tej idei mogłoby stanowić przełom na drodze do osiągnięcia wspólnego europejskiego modelu społecznego.

Ponadto realizacja tego projektu przybliżałaby Europę do celu wyeliminowania dumpingu socjalnego i nieuczciwej konkurencji na europejskim rynku wewnętrznym. □

LICZBY TYGODNIA

- 1317 zł wyniesie od stycznia 2010 r. płaca minimalna i wzrośnie o 41 zł w stosunku do 2009 r.
- 83,5 proc. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia płaciły firmy prywatne w okresie styczeń – sierpień 2009 r. i było to o 627 zł mniej niż przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w przedsiębiorstwach państwowych. W zeszłym roku relacja ta była lepsza i wynosiła 84,3 proc. wynagrodzenia.
- 83 proc. Polaków uważa, że wprowadzenie waluty euro przyczyni się do wzrostu ogólnego poziomu cen. Opracowanie NBP na podstawie danych Eurobarometru.
- 4 proc. więcej niż na koniec 2008 r. zapłacimy za żywność w grudniu 2009 r.
- 41 proc. Polaków prywatyzację kojarzy z wyprzedająką majątku narodowego, 35 proc. z korupcją, złodziejstwem i innymi nieprawidłowościami, natomiast 34 proc. z bezrobociem. (CBOS)
- 38 proc. wynosi wskaźnik materialnego niedostatku w Polsce i wciąż należy do najwyższych w Europie. (41 proc. wśród osób powyżej 65. roku życia). Gorzej jest tylko w Bułgarii (trzy czwarte społeczeństwa), Rumunii (ponad połowa) i na Łotwie (45 proc.). Dane te pochodzą z 2007 r., więc nie uwzględniają obecnego kryzysu gospodarczego i jego konsekwencji np. rosnącego bezrobocia. □